

بررسی نقش واسطه‌ای بهداشت روان بر ادراک از جو مدرسه و انگیزه پیشرفت در دانش‌آموزان متوسطه

شیرین نوعی^۱، محمد خیر^{۲*}، سلطانه‌لی کاظمی^۳، نادره سهرابی شگفتی^۴

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۱۰/۱۷ صص: ۳۵-۵۲ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۵/۲۲

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش واسطه‌ای بهداشت روان در رابطه بین ادراک دانش‌آموزان از جو مدرسه و انگیزه پیشرفت صورت گرفت. روش این پژوهش مبتنی بر شیوه همبستگی است که در آن روابط بین متغیرها را در قالب تحلیل مسیر مورد بررسی قرار می‌دهد. این تحقیق از نظر نوع هدف کاربردی و روش جمع‌آوری اطلاعات به صورت توصیفی - همبستگی از نوع معادلات ساختاری بود. جامعه این تحقیق شامل تمام دانش‌آموزان متوسطه شهر شیراز است که در سال تحصیلی ۱۳۹۸-۱۳۹۷ مشغول تحصیل در دبیرستان‌های این شهر بودند. از آنجاییکه در این تحقیق تعداد عوامل مربوط به پرسشنامه‌ها برابر با ۸ متغیر مشاهده شده بود، بنابراین حجم نمونه تحقیق ۲۷۵ نفر انتخاب شد. شیوه نمونه‌گیری تحقیق نیز به صورت روش خوشه‌ای چند مرحله‌ای و به صورت تصادفی تعیین شد جهت گردآوری اطلاعات، مقیاس ادراک دانش‌آموز از جو مدرسه (SPOSC)، مقیاس انگیزه پیشرفت هرمنس (A.M.T) و مقیاس بهداشت روان (GHQ-28) استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با روش آزمون معادلات ساختاری و استفاده از برنامه AMOSE نشان داد مدل مورد نظر از برازش مطلوبی برخوردار است. در مجموع، یافته‌ها موید آن بود که بهداشت روان دانش‌آموزان می‌تواند تأثیر ادراک از جو مدرسه و انگیزه پیشرفت را واسطه‌گری کند.

واژه‌های کلیدی: انگیزش پیشرفت، بهداشت روان، ادراک دانش‌آموزان از جو مدرسه

^۱ دانشجوی دکتری تخصصی روان‌شناسی تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت، مرودشت، ایران

^۲ استاد گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد شیراز، ایران.

^۳ دانشیار گروه علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه آزاد مرودشت، مرودشت، ایران.

^۴ استادیار گروه علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه آزاد مرودشت، مرودشت، ایران.

* نویسنده مسئول مقاله: Khayerm@yahoo.com

مقدمه

دوره نوجوانی با دگرگونی‌های چشمگیری در حیطه‌های مختلف از جمله حیطه‌های جسمانی، شناختی، اخلاقی و اجتماعی همراه است که سازگاری با آنان می‌تواند نگرش‌های عمیقی را برای نوجوان به بار آورد. سلامت روحی و روانی برای تمامی اقشار و به خصوص نوجوانان از اهمیت بسزایی برخوردار است.

خانواده اولین بافتی است که شخصیت فرزندان در آن شکل می‌گیرد، رشد می‌کند و به کمال می‌رسد و استعدادهای بالقوه در این بافت به فعلیت می‌رسند. خانواده به عنوان جایگاهی امن در پذیرش فرزندان می‌تواند نقشی پررنگ در تمامی جنبه‌های زندگی آنان بازی کند. انسجام خانواده، احساس همبستگی، پیوند و تعهد عاطفی اعضای خانواده با یکدیگر می‌تواند زمینه ساز ایجاد شخصیت سالم در فرزندان باشد و از طرفی عدم رابطه صمیمی و گسیختگی بین اعضای خانواده می‌تواند مانعی جدی در مسیر رشد و کمال اعضای آن باشد. گرچه خانواده بنیادی مستحکم در این وادی است اما مدرسه نیز بعنوان دومین جایگاه در تعلیم و تربیت فرزندان می‌تواند نقشی مکمل داشته باشد. کودکان معمولاً با ورود به مدرسه وارد اولین دنیای اجتماعی می‌شوند و در ارتباط متقابل با محیط مدرسه، همسالان و معلمان قرار می‌گیرند و به تکامل دست می‌یابند. محیط مدرسه نیز همگام با خانواده می‌تواند عاملی مهم در پیشرفت فرزندان و تضمین سلامت آنان در تمامی جوانب به خصوص امور تحصیلی باشد. امروزه امور تحصیلی، توفیق یا شکست در آن با عوامل بسیاری گره خورده است که هم می‌تواند زمینه ساز و علت آن عوامل و هم می‌تواند پیامد آنها باشد.

تجلی رفتارهای چالش برانگیز نوجوانان یک مشکل مداوم در اکثر نظام‌ها به نظر می‌رسد (Anuradha, 2016). از طرفی مرحله نوجوانی دوروی سکه زندگی بشر است؛ یک روی آن پی‌ریزی و شکفتن است که در پرتو آن سعادت و زندگی سالم و پرنشاط در آینده رقم می‌خورد و روی دیگر آن انحطاط است که باعث تخریب و زندگی بزهکارانه در آینده نوجوان می‌گردد (Rostami & Esfahani, 2015) می‌تواند آینده وی را به تباهی بکشاند.

افراد و به خصوص نوجوانان نیازمند انگیزه‌ای برای ادامه زندگی هستند، انگیزه‌ای که بتواند انرژی بخش آنان در برخورد با مسایل باشد. این نیاز همان نیاز پیشرفت است که سالهاست دانشمندان از آن به عنوان عاملی مهم در ترقی پله‌های موفقیت تأکید کرده‌اند. افرادی که این نیاز را در وجود خویش پرورش داده‌اند و روح خویش را با پیشرفت و امید به آینده صیقل داده‌اند به راحتی می‌توانند شکست‌ها را پذیرفته، از آن درس بگیرند و به عنوان پله‌ای برای طی مسیر موفقیت استفاده کنند. نیاز به پیشرفت یکی از نخستین انگیزه‌هایی است که به تفصیل مورد مطالعه قرار گرفته است (Covington, 2012).

نیاز به پیشرفت و یا انگیزش پیشرفت برای نخستین بار توسط موری در سال ۱۹۷۰ مطرح شد و می توان آن را به صورت "تلاش و تمایل برای به انجام رساندن چیزی یا رسیدن به هدفی تعریف نمود." افرادی که انگیزه پیشرفت بالایی دارند، برای دستیابی به اهداف عالی تلاش می کنند و کوشش های خود را در جهت رسیدن به آرمانهای خویش به کار می برند. نیاز به پیشرفت را می توان پیامد تعارض عاطفی بین امید برای کسب موفقیت و تمایل برای اجتناب از شکست دانست (kolodziej, 2010). مفهوم انگیزش به عنوان یک عامل مهم، رفتار و عملکرد انسان را تحت تأثیر قرار می دهد (Turan, 2015)؛ به خصوص محققان و متخصصان آموزشی اظهار می دارند که انگیزش یکی از مهمترین عوامل موفقیت و تداوم آن در دانش آموزان است (Alkis, 2015). روانشناسان باور دارند که انگیزه پیشرفت افراد برای یادگیری مطالب درسی، به عواملی نظیر اعتمادبنفس، تمرکز حواس، سختکوشی، پشتکار در انجام تکالیف دشوار، تمایل به ادامه تلاش در ساعات پس از فعالیت و انتخاب فعالیتهای نیازمند تلاش بیشتر، نیازمند است (Radel & ec all, 2015)

خانواده هایی که امنیت و آرامش روانی را به نوجوان خود انتقال می دهند، او را در مسیر انتخاب اهدافش یاری می رسانند و همواره موفقیت های وی را ارج می نهند، در حقیقت سلامت روانی وی را تضمین کرده اند. ضرورت مجهز شدن افراد به بهداشت یا سلامت روان در زندگی ماشینی این دوره جزء لاینفک گذار از چالش ها و فراز و نشیبهای زندگی این دوران و رسیدن به ساحل امن است. بهداشت روان دانش آموزان مسئله ای رو به رشد در محیطهای آموزشی است. به طوریکه در سال ۲۰۱۷ در یک مطالعه آموزشی، روسای جمهور و مقامات بالا در کشورهای مختلف، سلامت روانی دانش آموزان و دانشجویان را به عنوان یک نگرانی عمده ابراز داشتند (Rabely, 2017). یکی از مولفه های سلامت، سلامت روان^۱ است. سلامت روان نقش برجسته ای در تضمین پویایی و کارآمدی هر جامعه ایفا می کند. بر اساس یافته های موجود، اختلالات روانی از مهمترین اجزای بار کلی بیماری های هستند و پیش بینی می شود تا سال ۲۰۲۰ سهم اختلالات روانی حدود ۵۰٪ بار کلی بیمار ها را داشته باشد (Bashldeh and et al, 2015). عوامل متعددی در تحقق بهداشت روانی در نوجوانان موثر است. یکی از این عوامل، محیط مدرسه است. محیط یا جو مدرسه یکی از حوزه های مهم زندگی دانش آموزان است. زیرا آنان بسیاری از وقت خود را در مدرسه سپری می کنند (Reddy & Rhodes, 2007). جو مثبت مدرسه با تحول مثبت کودکان و نوجوانان، پیشگیری از رفتارهای پرخطر و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان مرتبط است ((Kohen, 2013). جو مدرسه جنبه های فیزیکی و روانشناختی مدرسه را منعکس می کند که بیشتر مستعد تغییر است و پیش

¹ Mental Health

شرط لازم برای تدریس و یادگیری را فراهم می‌کند. علاوه بر این، جو مدرسه در چهار جنبه از محیط مدرسه تعریف می‌شود؛ محیط فیزیکی که پذیرا و به وجود آورنده یادگیری است، محیط اجتماعی که ارتباط را افزایش می‌دهد، محیط عاطفی - روانی که حس تعلق و عزت نفس را افزایش می‌دهد و محیط آموزشی که یادگیری را توسعه می‌دهد (Tableman, 2004). تعامل مثبت در کلاس و مدرسه باعث می‌شود تا معلم و دانش آموز، اهداف شخصی و اجتماعی خود را تشخیص داده و با توجه به ادراکشان از محیط موجود در صدد رسیدن به آن برآیند. چگونگی دستیابی به هدف و راههای رسیدن به آن مستقیماً با ادراک دانش آموز از محیط درس در ارتباط است. دانش آموزان اغلب ساعتهای زیادی را در مدرسه می‌گذرانند. کیفیت و چگونگی گذراندن حضور در مدرسه نقش مهم و تعیین کننده‌ای در یادگیری دانش آموزان دارد. طوریکه عکس العمل و ادراک دانش آموز نسبت به تجربیات مدرسه را تحت تأثیر قرار می‌دهد (Mucherah, 2008). معلمین، با ایجاد یک محیط اجتماعی امن در کلاس، حساسیت نسبت به مشکلات دانش آموزان در زندگی و ارائه بازخوردهای واقعی به آنان، مهمترین افرادی هستند که می‌توانند نوجوانان را در مدرسه مورد حمایت عاطفی و تحصیلی قرار دهند (Thapa, 2012). جو مدرسه همچنین می‌تواند رفتار دانش آموزان را تحت تأثیر قرار دهد، مانند میزان خشونت و پرخاشگری (Espelage & et, 2014). بنابراین جو مدرسه منعکس کننده جنبه‌های فیزیکی، روانشناختی و اجتماعی مدرسه است و در واقع بیانگر احساسی است که فراگیران از تجارب روزانه خود در مدرسه به دست می‌آورند (Adamenick, 2012).

افزایش کیفیت زندگی، رضایتمندی از زندگی و احساس ارزشمندی از مقوله‌های بسیار مهم در حفظ سلامت روان افراد جامعه است که بی‌شک بعد از خانواده یکی از مهمترین محیطهای تأمین کننده و موثر در این خصوص محیطهای آموزشی از جمله مدرسه و دانشگاه است که به دلیل حضور گروههای سنی خاص در محیطهای آموزشی فوق، این محیطها در تأمین و حفظ سلامت روان نوجوانان و جوانان از اهمیت و حساسیت خاصی برخوردار است که توجه به آنها ملزم می‌باشد.

از سویی دیگر نوجوانان و جوانان، بخش عمده جمعیت کشور هستند به همین دلیل وجود پیامدهای تحولی مثبت یا منفی در آنان می‌تواند بر تمام ابعاد اجتماع اثرات چشمگیری داشته باشد. از این رو در اکثر جوامع، این قشر سنی را سرمایه‌های باارزشی به شمار می‌آورند و پیشرفت جامعه را در گرو چگونگی تربیت و پرورش نسل جدید می‌دانند. بنابراین این پژوهش با رویکردی نظام مند به بررسی رابطه بین سه متغیر می‌پردازد.

Lester & Cross (2015) در پژوهشی تحت عنوان رابطه بین جو مدرسه و سلامت روانی هیجانی در انتقال از دبستان به دبیرستان به این نتیجه رسیدند که تقریباً در سالهای اولیه دبیرستان احساس

امنیت در مدرسه، وابستگی به مدرسه و حمایت غنی از جانب مدرسه پیش بینی کننده قوی در سلامت روانی دانش آموزان است.

(Rostami motamed 2014) در پژوهشی با هدف مقایسه انگیزش پیشرفت، جهت گیری ارزشی و سلامت روان در کودکان کار با دانش آموزان مدارس عادی به این نتیجه رسید تفاوت نمرات علایم جسمانی، اضطراب و بیخوابی، افسردگی و سلامت روان کلی در دو گروه دانش آموزان عادی و دانش آموزان کار معنادار است اما انگیزه پیشرفت در دو گروه معنادار نیست.

(Maksoul & ec 2017) در پژوهشی با هدف بررسی تأثیر جو مدرسه و مدرسه بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان: مدل چند سطحی با استفاده از داده های دانش آموز و معلم به این نتیجه رسیدند که ادراک مثبت دانش آموزان و کارکنان از جو مدرسه به طور مثبت و معناداری انگیزه پیشرفت دانش آموزان را پیش بینی می کند .

(Jaberi 2017) در پژوهشی با هدف بررسی رابطه علی جو مدرسه و امکانات آموزشی با التزام شغلی با میانجیگری هوش هیجانی و انگیزه پیشرفت و با به کارگیری روش تحلیل مسیر به این نتیجه رسید که اثرات مستقیم امکانات آموزشی به التزام شغلی، هوش هیجانی به التزام شغلی، انگیزه پیشرفت به التزام شغلی، جو مدرسه به هوش هیجانی و هوش هیجانی به انگیزه پیشرفت معنی دار بودند؛ همچنین اثرات غیرمستقیم کلی به جو مدرسه بر التزام شغلی با واسطه گری هوش هیجانی و انگیزه پیشرفت نیز معنی دار بودند ولی رابطه امکانات آموزشی با التزام شغلی از طریق هوش هیجانی و انگیزه پیشرفت معنی دار نبوده است.

(Alizadeh 2016) در بررسی نقش واسطه ای انگیزش تحصیلی در رابطه بین ادراک از جو کلاس و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دوره دوم متوسطه نشان داد که اثر مستقیم جو کلاس بر پیشرفت تحصیلی، غیرمعنادار است اما اثرات غیرمستقیم جو کلاس بر پیشرفت تحصیلی با میانجی گری پنج مولفه انگیزش تحصیلی، غیرمعنادار است. از میان مولفه های انگیزش تحصیلی، اثرات مستقیم سه مولفه انگیزش درونی، تنظیم درون فکنی شده و تنظیم بیرونی بر پیشرفت تحصیلی غیرمعنادار و اثرات مستقیم دو مولفه تنظیم همانند و عدم انگیزش بر پیشرفت تحصیلی معنادار می باشد و اثرات مستقیم جو کلاس بر هر پنج مولفه انگیزش تحصیلی غیرمعنادار است.

همانطور که پیشتر اشاره شد، دوران تحصیل یکی از مهمترین ابعاد زندگی دانش آموزان به شمار می رود و می تواند سایر ابعاد زندگی را تحت الشعاع قرار دهد و زندگی انسان را در کوتاه مدت و بلندمدت متأثر سازد. تحقیقات بسیاری بر این مسئله اذعان دارند که رابطه بین کارکنان و دانش آموزان و همچنین دانش آموزان با یکدیگر در ارتقای سلامت روانی دانش آموزان و کمک به ایجاد حس تعلق به مدرسه بسیار مهم است. افرادی که از سلامت روانی بالایی برخوردارند، پیشرفت و ترقی

را دنبال کرده، از عزت نفس بالایی برخوردارند، مسئولیت فردی را ترجیح می‌دهند و دوست دارند که به گونه‌ای ملموس از نتایج کار خود آگاه باشند و ترجیح می‌دهند کارهایی را انجام دهند که چالش برانگیز باشد و به کاری دست می‌زنند که ارزیابی پیشرفتشان (خواه در مقایسه با پیشرفت دیگران و خواه در مقایسه با ملاکهای دیگران) به گونه‌ای شدنی باشد.

روش، جامعه و نمونه آماری پژوهش

جامعه آماری پژوهش حاضر شامل کلیه دانش‌آموزان مقطع متوسطه شهر شیراز است که در سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷ مشغول به تحصیل بودند.

با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی از نوع خوشه‌ای چند مرحله‌ای تعداد ۳۰۳ نفر از دانش‌آموزان دوره دوم مورد پرسشگری قرار گرفتند که از این تعداد، به دلیل مخدوش بودن برخی پرسشنامه‌ها تعداد ۲۷۵ پرسشنامه مورد ارزیابی قرار گرفت.

شیوه کار بدین صورت بود که بین نواحی چهارگانه آموزش و پرورش شهر شیراز، دو ناحیه یک و سه به صورت تصادفی انتخاب شدند و از بین تمام دبیرستانهای هر ناحیه انتخابی دو دبیرستان دخترانه و دو دبیرستان پسرانه به صورت تصادفی انتخاب گردیدند و در مجموع شش دبیرستان (سه دبیرستان پسرانه و سه دبیرستان دخترانه) که از هر دبیرستان ۲ کلاس انتخاب شدند. پس از مراجعه به مدارس موردنظر و تشریح اهداف پژوهش و جلب همکاری دانش‌آموزان (با همکاری پرسنل مدرسه) و ارایه توضیحات تکمیلی پرسشنامه‌ها توزیع و با نظارت پژوهشگر توسط دانش‌آموزان تکمیل گردید. برای پاسخگویی به مقیاس‌ها محدودیت زمانی در نظر گرفته نشد تا دانش‌آموزان بتوانند در فرصت کافی پرسشنامه‌ها را تکمیل نمایند.

مقیاس بهداشت روان (GHQ-28)

برای بررسی سلامت روان از مقیاس ۲۸ سوالی سلامت روانی گلبیگ (GHQ-28) استفاده شده است که ۴ زیرمقیاس را در برمی‌گیرد. زیرمقیاس اول شامل موادی درباره احساس فرد نسبت به وضع سلامت خود و احساس خستگی آنهاست و نشانه‌های بدنی را در برمی‌گیرد. زیرمقیاس دوم شامل مواردی است که با اضطراب و بی‌خوابی مرتبط است. زیرمقیاس سوم گستره توانایی افراد را با موقعیتهای متداول زندگی آشکار می‌کند و در نهایت چهارمین زیرمقیاس در برگیرنده مواردی است که با افسردگی و خیم و گرایش به خودکشی مرتبط است (Rostami Motamed, 2004). در این مطالعه از روش نمره دهی لیکرت استفاده شده است.

ساختار عاملی، روایی و پایایی مقیاس GHQ-28 توسط گیبونز و در السالوادور بررسی گردید. نمونه شامل ۷۳۲ نفر از دانشجویان بوده و از نمره گذاری لیکرت و تحلیل مولفه‌های اساسی و

چرخش واریماکس استفاده شده است. ۴ عامل علایم جسمانی، اضطراب و بی‌خوابی، اختلال کارکرد اجتماعی و افسردگی شناسایی شد. با روش بازآزمایی، ضریب پایایی ۰/۷۴ بوده و با در نظر گرفتن نقطه برش ۷/۶ حساسیت آزمون ۰/۸۸ به دست آمد.

مولوی روایی، پایایی و ساختار عاملی این مقیاس را با نمونه ۱۱۶ نفری از دانشجویان دانشگاه اصفهان ارزیابی نمود. تحلیل عوامل با چرخش ابلیمن و بار عاملی حداقل ۰/۳۰ همان چهار عامل گلدبرگ را تأیید نمود؛ اما سه عامل اختلال در کارکرد اجتماعی، اضطراب و بی‌خوابی و همچنین افسردگی ۰/۵۱ واریانس را تبیین نمود. ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۱، روایی همزمان با پرسشنامه مذکور به ترتیب ۰/۷۲ و ۰/۵۸ به دست آمد.

در پژوهش حاضر به منظور بررسی پایایی پرسشنامه سلامت عمومی دانش‌آموزان، از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. لازم به ذکر است که سؤال ۱۶ پرسشنامه (مربوط به بعد اختلال در کارکرد اجتماعی) به دلیل اینکه مقدار ضریب آلفا را کاهش می‌داد از تحلیل کنار گذاشته شد و در محاسبات بعدی نیز لحاظ نشد. ضریب پایایی پس از حذف سؤال مورد نظر برای سلامت روانی ۰/۷۸ (سلامت جسمانی ۰/۷۹، اضطراب ۰/۸۵، اختلال در کارکرد اجتماعی ۰/۶۹ و افسردگی ۰/۸۰) به دست آمد.

مقیاس ادراک دانش‌آموزان از جو مدرسه (SPOSC)

برای سنجش این سازه از پرسشنامه ادراک از جو مدرسه استفاده شد که بر اساس مقیاس محیط کلاس تریکت و موس (۱۹۷۳) ساخته شده است و دارای ۴ خرده مقیاس حمایت معلم، حمایت همسالان، خودمختاری دانش‌آموزان و وضوح و ثبات قوانین است. نمره گذاری در یک مقیاس ۵ درجه ای لیکرت انجام می‌گیرد.

پایایی این آزمون در پژوهش مهدوی فر (۱۳۹۲) در خرده مقیاس حمایت معلم برابر ۰/۷۷، خرده مقیاس همسالان ۰/۵۴، خرده مقیاس خودمختاری ۰/۷۴ و خرده مقیاس ثبات و وضوح قوانین برابر ۰/۵۰ می‌باشد. پایایی کل آزمون نیز برابر ۰/۷۹ می‌باشد.

تحلیل عاملی تأییدی چهار عامل برای متغیرهای این مقیاس صورت گرفت. شاخص‌های به دست آمده عبارتند از: $X/df = 1/58$ ، $RMSEA = 0/039$ ، $GFI = 0/90$ ، $AGFI = 0/88$. نتایج بیانگر آن بود که ساختار عاملی این مقیاس از برازش مناسبی برخوردار است. بنابراین همسویی سوالات با سازه ادراک از جو مدرسه مورد تأیید قرار می‌گیرد. اعتبار این آزمون در جامعه پژوهش برابر با ۰/۷۴ بود. در پژوهش حاضر به منظور بررسی پایایی پرسشنامه ادراک دانش‌آموزان از جو مدرسه، از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. نتایج این بررسی نشان داد که ابعاد این پرسشنامه از پایایی مطلوبی

برخوردار هستند. بدین ترتیب ضریب آلفای کرونباخ برای مقیاس مورد نظر ۰/۷۴ (حمایت معلم ۰/۷۱، حمایت همسالان ۰/۷۶، خودمختاری ۰/۷۳ و ثبات قوانین ۰/۷۶) به دست آمد. به منظور واری‌روایی پرسشنامه‌ی ادراک دانش‌آموزان از جو مدرسه تحصیلی، از روایی صوری استفاده شد. بدین صورت که پرسشنامه قبل از اجرا توسط چند نفر از اساتید صاحب‌نظر و متخصصان امر مورد بررسی و بازنگری قرار گرفت و کفایت آن برای سنجش ادراک دانش‌آموزان از جو مدرسه، مورد تأیید قرار گرفت.

مقیاس انگیزه پیشرفت (A.M.T)

در پژوهش حاضر از مقیاس انگیزه پیشرفت هرمنس (۱۹۷۰) استفاده گردید. این مقیاس بدین گونه است که آزمودنی باید یکی از عبارتها را برای تکمیل جمله نامتام انتخاب کند. هرمنس (۱۹۷۰) برای محاسبه روایی این مقیاس از روایی محتوا که اساس آن را پژوهش‌های قبلی درباره انگیزه پیشرفت تشکیل می‌دادند استفاده کرد و همچنین او ضریب همبستگی هر سؤال را با رفتارهای پیشرفت‌گرا محاسبه کرده است. ضرایب به ترتیب سوالات پرسشنامه در دامنه‌ی ای از ۰/۳۰ تا ۰/۵۷ می‌باشد. در تحقیقات داخلی ضریب پایایی پرسشنامه با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۷ به دست آمده است.

یافته‌ها

در این بخش، یافته‌های توصیفی متغیرهای پژوهش گزارش می‌شود. بدین منظور، میانگین، انحراف معیار، حداقل و حداکثر نمرات مربوط به متغیرهای برونزاد، واسطه، و درون‌زاد گزارش می‌شود.

جدول ۱: یافته‌های توصیفی متغیر برون‌زاد پژوهش

متغیر مکنون	نشانه‌ها	حداقل	حداکثر	میانگین	انحراف معیار
جو مدرسه	حمایت معلم	5	22	12/65	3/88
	حمایت همسالان	13	46	30/23	6/47
	خودمختاری	4	20	13/73	3/71
	ثبات قوانین	14	48	30/86	6/44

جدول ۲: یافته‌های توصیفی متغیر درون‌زاد پژوهش

متغیر مکنون	نشانه‌ها	حداقل	حداکثر	میانگین	انحراف معیار
بهداشت روانی	نشانه‌های جسمانی	0	21	۸/۱۸	4/50

5/13	۹/۳۴	21	0	اضطراب
3/۵۳	۱۱/۷۷	20	2	اختلال در کارکرد اجتماعی
1/97	۲/۱۲	6	0	افسردگی

جدول ۳: یافته های توصیفی متغیر برون زاد پژوهش (انگیزه پیشرفت)

متغیر	حداقل	حداکثر	میانگین	انحراف معیار
انگیزه پیشرفت	58	111	84/76	7/98

همانگونه که مندرجات جدول ۱ نشان می دهد، میانگین (انحراف معیار) در پرسشنامه های ادراک دانش آموزان از جومدرسه ۲۱/۸۹ (۵/۱۲)، در پرسشنامه بهداشت روان ۷/۸۵ (۳/۷۸) و در پرسشنامه انگیزه پیشرفت ۸۴/۷۶ (۷/۹۸) می باشد. ماتریس همبستگی متغیرهای الگو در جدول ۴ نشان داده شده اند.

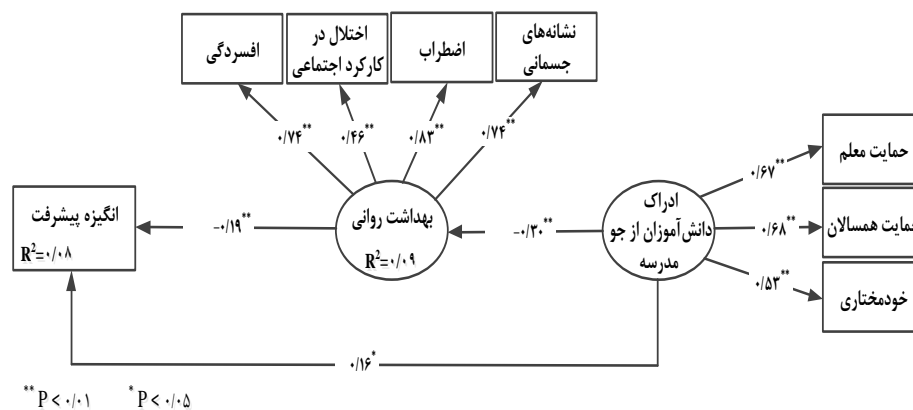
جدول ۴: رابطه همبستگی بین متغیرها

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
حمایت معلم	۱								
حمایت همسالان	۰/۴۴**	۱							
خودمختاری	۰/۳۶**	۰/۳۷**	۱						
ثبات قوانین	-۰/۱۴*	-۰/۰۱	۰/۱۳*	۱					
نشانه های جسمانی	-۰/۰۸	-۰/۱۹**	-۰/۰۵	۰/۱۰	۱				
اضطراب	-۰/۱۶**	-۰/۲۵**	-۰/۰۴	۰/۱۲*	۰/۶۴*	۱			
اختلال در کارکرد اجتماعی	-۰/۲۵**	-۰/۲۲**	-۰/۰۷	-۰/۰۹	۰/۳۲**	۰/۳۴**	۱		
افسردگی	-۰/۱۴*	-۰/۱۳*	-۰/۰۶	۰/۰۹	۰/۵۳**	۰/۶۱**	۰/۴۰**	۱	
انگیزه پیشرفت	-۰/۱۹**	۰/۰۹	۰/۱۴*	-۰/۰۲	-۰/۱۲*	-۰/۱۵**	-۰/۲۸**	-۰/۲۳**	۱

**P < ۰/۰۱ *P < ۰/۰۵

مطابق با نتایج موجود در جدول ۴، از بین نشانگرهای ادراک دانش آموزان از جو مدرسه، حمایت معلم و خودمختاری با انگیزه پیشرفت دانش آموزان رابطه مثبت و معناداری داشتند. به عبارت دیگر افزایش در متغیرهای ذکر شده با افزایش در انگیزه پیشرفت دانش آموزان همراه بود. حمایت همسالان

و ثبات قوانین رابطه معناداری با انگیزه پیشرفت دانش‌آموزان نداشتند. علاوه بر این نشانگرهای بهداشت روانی دانش‌آموزان (نشانه‌های جسمانی، اضطراب، اختلال در کارکرد اجتماعی و افسردگی) با انگیزه پیشرفت دانش‌آموزان رابطه منفی و معناداری داشتند. با توجه به اینکه نمره بالاتر در نشانگرهای بهداشت روانی، حاکی از پایین‌تر بودن بهداشت روانی است، می‌توان نتیجه گرفت افزایش در بهداشت روان دانش‌آموزان با افزایش انگیزه پیشرفت آنان همراه است. با توجه به وجود روابط مفروض بین متغیرهای پژوهش، نسبت به آزمون مدل پژوهش اقدام شد که در ادامه گزارش می‌شود که در شکل ۱ نشان داده شده است.

شکل ۱: مدل نهایی پژوهش

شاخص‌های برازندگی مدل مفهومی تحقیق حاضر در جدول ارائه شده است.

جدول ۵: شاخص‌های برازش مدل پژوهش

PCLOSE	RMSEA	GFI	TLI	AGFI	GFI	X ² /df	
0/14	0/07	0/96	0/93	0/93	0/97	۲/۲۵	مقادیر حاصل
>0/05	<0/08	>0/90	>0/90	>0/90	>0/90	<3	مقادیر قابل قبول

نتایج مطابق با جدول ۵ حاکی از آن است که مدل پژوهش از برازش مطلوبی برخوردار است. بنابراین یافته‌های پژوهش علاوه بر تأیید فرضیه‌های پژوهش، حاکی از برازش کلی مدل پیشنهادی بود. در ادامه به منظور بررسی دقیق‌تر ارتباط بین متغیرهای پژوهش، ارتباط بین مولفه‌های

جومدرسه و بهداشت روانی با انگیزه پیشرفت دانش آموزان از طریق آزمون تحلیل مسیر مورد بررسی قرار گرفت.

جدول ۶: ضرایب مسیر مولفه های جو مدرسه با بهداشت روان

P	C.R	S.E	β	B	متغیر ملاک	متغیر پیش بین
۰/۹۷	-۰/۰۴	۰/۰۸	-۰/۰۰۳	-۰/۰۰۳	نشانه های جسمانی	حمایت معلم
۰/۲۵	-۱/۱۶	۰/۰۹	-۰/۰۰۸	-۰/۱۰	اضطراب	
۰/۰۰۲	-۳/۰۳	۰/۰۶	-۰/۲۰	-۰/۱۸	اختلال در کارکرد اجتماعی	
۰/۱۵	-۱/۴۵	۰/۰۴	-۰/۱۰	-۰/۰۵	افسردگی	
۰/۰۰۴	-۲/۸۵	۰/۰۵	-۰/۲۰	-۰/۱۴	نشانه های جسمانی	حمایت همسالان
۰/۰۰۰۱	-۳/۶۸	۰/۰۵	-۰/۲۵	-۰/۲۰	اضطراب	
۰/۰۲	-۲/۳۳	۰/۰۴	-۰/۱۶	-۰/۰۹	اختلال در کارکرد اجتماعی	
۰/۱۹	-۱/۳۰	۰/۰۲	-۰/۰۹	-۰/۰۳	افسردگی	
۰/۷۸	۰/۲۹	۰/۰۸	۰/۰۲	-۰/۰۲	نشانه های جسمانی	خودمختاری
۰/۲۱	۱/۲۵	۰/۰۹	۰/۰۸	۰/۱۱	اضطراب	
۰/۳۲	۱/۰۰	۰/۰۶	۰/۰۶	۰/۰۶	اختلال در کارکرد اجتماعی	
۰/۹۲	۰/۰۹	۰/۰۴	۰/۰۰۶	۰/۰۰۳	افسردگی	

همانگونه که در جدول فوق مشاهده می شود حمایت معلم، پیش بین منفی و معناداری برای اختلال در کارکرد اجتماعی دانش آموزان بود ($P < ۰/۰۰۲$ ، $\beta = -۰/۲۰$). به عبارت دیگر با افزایش حمایت معلم، میزان اختلال در کارکرد اجتماعی دانش آموزان کاهش می یابد. حمایت معلم پیش بین معناداری برای دیگر مولفه های بهداشت روان (نشانه های جسمانی، اضطراب و افسردگی) دانش آموزان نبود.

حمایت همسالان پیش بین منفی و معنی داری برای مولفه های نشانه های جسمانی ($P < ۰/۰۰۴$ ، $P < ۰/۰۰۱$ ، $\beta = -۰/۲۰$)، اضطراب ($P < ۰/۰۰۱$ ، $\beta = -۰/۲۰$) و اختلال در کارکرد اجتماعی ($P < ۰/۰۰۲$)، دانش آموزان بود. به عبارت دیگر با افزایش حمایت همسالان، میزان اضطراب، نشانه های جسمانی و اختلال در کارکرد اجتماعی دانش آموزان کاهش می یافت. حمایت همسالان پیش بین معنی داری برای افسردگی دانش آموزان نبود. خودمختاری دانش آموزان پیش بین معنی داری

برای مولفه‌های بهداشت روان دانش‌آموزان نبود. جدول ۷ ضرایب مسیر بین مولفه‌های بهداشت روانی با انگیزه پیشرفت دانش‌آموزان را نشان می‌دهد.

جدول ۷: ضرایب مسیر بین مولفه‌های بهداشت روانی با انگیزه پیشرفت دانش‌آموزان

P	C.R	S.E	β	B	متغیر ملاک	متغیر پیش‌بین
۰/۶۴	۰/۴۷	۰/۱۰	۰/۰۳	۰/۰۵	انگیزه پیشرفت	نشانه‌های جسمانی
۰/۹۵	-۰/۰۶	۰/۰۹	-۰/۰۰۴	-۰/۰۱		اضطراب
۰/۰۰۰۱	-۳/۵۰	۰/۱۳	-۰/۲۱	-۰/۴۷		اختلال در کارکرد اجتماعی
۰/۰۱	-۲/۵۴	۰/۲۳	-۰/۱۵	-۰/۵۹		افسردگی

همانگونه که در جدول فوق مشاهده می‌شود، از بین مولفه‌های بهداشت روانی، اختلال در کارکرد اجتماعی ($\beta = -۰/۲۳$ ، $P < ۰/۰۱$) و افسردگی ($\beta = -۰/۲۱$ ، $P < ۰/۰۰۰۱$) پیش‌بین منفی و معناداری برای انگیزه پیشرفت دانش‌آموزان بودند. به عبارت دیگر با افزایش در میزان افسردگی و اختلال در کارکرد اجتماعی دانش‌آموزان، انگیزه پیشرفت آنان کاهش می‌یافت. نشانه‌های جسمانی و اضطراب پیش‌بین معناداری برای انگیزه پیشرفت دانش‌آموزان نبودند. جدول ۸ ضرایب مسیر بین مولفه‌های جو مدرسه با انگیزه پیشرفت دانش‌آموزان را نشان می‌دهد.

جدول ۸: ضرایب مسیر بین مولفه‌های جو مدرسه با انگیزه پیشرفت

P	C.R	S.E	β	B	متغیر ملاک	متغیر پیش‌بین
۰/۰۹	۱/۶۹	۰/۱۴	۰/۱۱	۰/۲۳	انگیزه پیشرفت	حمایت معلم
۰/۴۱	-۰/۸۲	۰/۰۹	-۰/۰۶	-۰/۰۷		حمایت همسالان
۰/۱۳	۱/۵۲	۰/۱۴	۰/۱۰	۰/۲۱		خودمختاری

همانگونه که در جدول فوق مشاهده می‌شود، هیچیک از مولفه‌های جو مدرسه به طور مستقیم بر انگیزه پیشرفت تأثیرگذار نبودند. با این حال اثرات غیرمستقیم مدل با استفاده از دستور بوت استرپ حاکی از آن بود که حمایت معلم و حمایت همسالان از طریق کاهش اختلال در عملکرد اجتماعی موجب افزایش انگیزه پیشرفت دانش‌آموزان می‌شود.

بحث و نتیجه‌گیری

در فرضیه اول که مبنی بر رابطه معنادار بین ادراک دانش‌آموزان از جو مدرسه و انگیزه پیشرفت بود، نتایج نشان داد که رابطه مثبت و معناداری بین ابعاد حمایت معلم، حمایت همسالان و خودمختاری با انگیزه پیشرفت دانش‌آموزان وجود دارد اما بین ابعاد دیگر از جمله ثبات قوانین و انگیزه پیشرفت رابطه معناداری مشاهده نشد.

در تبیین این نتایج می‌توان گفت که دانش‌آموزان ساعتهای بسیاری از زمان خود را در ارتباط با محیط مدرسه، معلمان و همسالان می‌گذرانند. جو حاکم بر مدرسه، نحوه تعامل دانش‌آموزان با همسالان و معلمان و کارکنان و همچنین معلمان با یکدیگر می‌تواند تأثیر بسیاری بر ادراک دانش‌آموزان از جو مدرسه داشته باشد.

خانه، مدرسه و جامعه از بافتهای کلیدی تحول نوجوانان محسوب می‌شوند و می‌توانند در هر برهه‌ای از گستره زندگی، عملکرد و تحول مثبت نوجوانان را ارتقا بخشد (Lerner, 2014). در این راستا، حمایت عاطفی معلم نیز می‌تواند نیازهای وابستگی دانش‌آموزان را ارضا کند و از این طریق به افزایش سطح انگیزش درونی بیانجامد (فدریسی و سکالویک، ۲۰۱۴). Bergin (2007) معتقد است، دانش‌آموزان به معلمان خود دلبسته می‌شوند همانگونه که به والدین خود دلبستگی پیدا می‌کنند و این دلبستگی پیشرفت تحصیلی آنان را به دنبال دارد.

Baundura (1995) معتقد است دوستان و همسالان در تقویت و تضعیف انگیزش و سایر عملکردهای تحصیلی نقش مهمی را ایفا می‌کنند. در تبیین اهمیت نقش همسالان در انگیزش پیشرفت نوجوانان می‌توان گفت که روابط نوجوانان با همسالان خود روابطی پیچیده و در عین حال بسیار تأثیرگذار است. معمولاً همسالان در خصوص موضوعات اساسی مانند اهداف، آرزوها، روابط و... با یکدیگر هم عقیده‌اند و از یکدیگر تأثیر می‌پذیرند؛ بنابراین هر چه محیط مدرسه و روابط حاکم بر آن با پذیرش، احترام و حمایت همراه باشد احساس آزادی عمل، امنیت و شایستگی بیشتری می‌کنند.

همانطور که جو مدرسه در کنار خانواده می‌تواند شرایط مناسبی را در رشد و پیشرفت داشته باشد، جو نامناسب در مدرسه، عدم تعامل صحیح معلمان با یکدیگر و با دانش‌آموزان، قوانین خشک و دست و پاگیر نیز می‌تواند دانش‌آموزان را بی‌انگیزه کرده و در همان جایگاه متوقف سازد. بنابراین ادراک مثبت از جو مدرسه یک پیش‌بینی‌کننده قوی برای انگیزه پیشرفت در دانش‌آموزان می‌باشد.

در فرضیه دوم که مبنی بر رابطه معنادار بین ادراک دانش‌آموزان از جو مدرسه و بهداشت روان بود، نتایج نشان داد که رابطه منفی و معناداری بین ابعاد حمایت معلم با اختلال در کارکرد اجتماعی و حمایت همسالان با اضطراب، نشانه‌های جسمانی و اختلال در کارکرد اجتماعی وجود دارد؛ در

حالی که حمایت همسالان پیش بین معناداری برای افسردگی دانش آموزان نبوده است و همچنین خودمختاری دانش آموزان پیش بین معناداری برای ابعاد بهداشت روانی دانش آموزان نبود. در تبیین این نتایج می توان گفت که نقش گروه همسالان نوجوان حتی از نقش پدر و مادر نیز مهم تر است، چرا که پذیرش در گروه همسالان می تواند فرصت هایی را برای توسعه شایستگی های اجتماعی فراهم کند. در نقطه مقابل، طرد از سوی همسالان به عنوان یک عامل تنش زای بین فردی برای نوجوان قلمداد می شود (Hawk, Kiu, Zang, Jiang, 2015). گروه همسالان نه تنها بر احساس سلامت بلکه بر عادات و رفتارهای یکدیگر تأثیر می گذارند (پرویزی، ۱۳۸۵). از نظر روزر و همکاران (۲۰۰۰)، مدرسه به عنوان یک زمینه تحولی برای نوجوانان، تحول عاطفی، اجتماعی و تحصیلی آنان را رقم می زند.

نوجوانان زمان بسیاری از وقت خود را در مدرسه و در ارتباط با همسالان و معلمان می گذرانند، تأیید و حمایت همسالان و معلمان حس ارزشمندی را در آنان تقویت کرده و به ثبات سلامت روح و روان آنان کمک بسیاری می کند. نوجوانان در این سنین با مسایل بسیاری از جمله بلوغ، هویت یابی، انتخاب رشته تحصیلی مناسب و ... روبرو هستند که می تواند سلامت روانی آنان را به مخاطره بیندازد؛ اطمینان از وجود پایگاهی امن و حمایتی می تواند نوجوان را به سلامت به ساحل امن برساند اما در خصوص مولفه ثبات قوانین اینگونه می توان تبیین نمود که حمایت معلمین از نوجوان می تواند آزادی عمل را به آنان بدهد به همین دلیل در صورت وجود حمایت از سوی معلمین و همسالان نقش ثبات قوانین در پیش بینی سلامت روان کمتر می شود.

در فرضیه سوم که مبنی بر رابطه معنادار بین سلامت روان و انگیزه پیشرفت بود، نتایج نشان داد که رابطه منفی و معناداری بین ابعاد اختلال در کارکرد اجتماعی، افسردگی با انگیزه پیشرفت وجود دارد؛ اما بین ابعاد اضطراب و نشانه های جسمانی با انگیزه پیشرفت رابطه معنی داری مشاهده نشد. به نظر می رسد افراد با سلامت عمومی بالاتر از درجه بالاتری از بازده فردی، خانوادگی، شغلی، تحصیلی و اجتماعی برخوردار هستند (Dekoning, Loyen, Rickers & Smeets, 2012) که منجر به اعتمادبنفس و عزت بالاتر در این افراد می گردد که انگیزه پیشرفت و ترقی را در آنان تقویت می کند. افراد با انگیزه پیشرفت بالا، تمایل بسیاری به تکامل و بهبود عملکرد خویش را دارند و برنامه معینی مثل اتمام موفقیت آمیز تحصیل، رسیدن به هدف یا دستیابی به درجه معینی از شایستگی را در کار خویش دنبال می کنند تا موفقیت مورد نظر را کسب نمایند. برخورداری از سلامت روان به دنبال خود امید به زندگی و انگیزه پیشرفت بسیاری را به دنبال دارد؛ ویژگی که نوجوان را ترغیب به کوشش و تلاش بسیار می نماید. همچنین در یافته های Way, Ranjini & Rhodes (2007) در مطالعه ای که ادراک دانش آموزان متوسطه از جو

کلاس و ارتباط آن با رفتار سازگاران را بررسی کرده بودند، نشان می‌دهند که جو مثبت حاکم بر مدرسه و کلاس منجر به گسترش سلامت عاطفی و رفتاری دانش‌آموزان می‌گردد.

به منظور بررسی فرضیه‌ی چهارم پژوهش از دستور بوت‌استرپ در مدل معادلات ساختاری استفاده شد تا مشخص شود آیا اثر غیر مستقیم ادراک دانش‌آموزان از جو مدرسه بر انگیزه پیشرفت با واسطه‌گری بهداشت روانی آنان معنی‌دار است یا خیر. نقش واسطه‌ای بهداشت روانی در رابطه بین ادراک دانش‌آموزان از جو مدرسه و انگیزه پیشرفت معنی‌دار است. به عبارت دیگر ادراک دانش‌آموزان از جو مدرسه، بهداشت روانی آنان را افزایش می‌دهد و از این طریق انگیزه پیشرفت را افزایش می‌دهد. بنابراین فرضیه‌ی چهارم پژوهش مورد تأیید قرار گرفت. تئو، کارلسون و ماتئیو (۲۰۰۰) گزارش کردند که جو عاطفی حاکم بر مدرسه بر بهداشت روان دانش‌آموزان تأثیرگذار است. در تبیین این نتیجه شاید بتوان گفت که دانش‌آموزان با تعامل مثبت و سازنده‌ای که با معلمین و همسالان خود برقرار می‌کنند اهداف صحیحی را بر می‌گزینند و در راستای رسیدن به آن اهداف برنامه‌ریزی صحیحی را به کار می‌گیرند و از این رو فعالیت و عملکرد خود را ارتقا داده و با افزایش و بهبود عملکردشان اعتمادبنفس، عزت نفس و امید در آنان افزایش یافته و در نهایت سلامت روح و روان آنان ارتقا می‌یابد. از سویی دیگر نوجوانی که از عزت نفس، حس شایستگی و سلامت روان بالایی برخوردار است به آینده امیدوار بوده و مسیر پیشرفت خود را مشخص کرده و در رسیدن به هدف خویش از هیچ کوششی فروگذار نیست.

References

- Rostami, K., Esfahani, A. (2015). Planning for adolescence. Module of tact in mother tongue. Tehran, Red Cres. Red Crescent institute of Applied Sciences.
- Anuradha R.K et al (2016), Assessment of Anthropometric Profile of Epileptic Children and Adolescents of Tirupati Region, International Journal of Research and Development (IJRD), July, 1(5): 19-24.
- Way, N., Reddy, R., & Rhodes, J. (2007). Students' perceptions of school climate during the middle school years: Associations with trajectories of psychological and behavioral adjustment. American Journal of Community Psychology, 40, 194-213.
- Dekoning BB, Luyen SMM, Rickers RM, Smeets G, Van der Molen HT. Student's characteristics and academic achievement in three years problem based learning bachelor program. Learn Individ Differ. 2012; 22(3):313-323.
- Lester, L., Cross, D. (2015). The relationship between school connectedness and mental health during the transition to secondary school: A Path Analysis. Journal of Guidance and Counseling, 1-15.

- Lerner, R.M. (2014). Important non-parental adults and positive youth development across mid-to late-adolescence : The moderating effect of parenting profiles. *Journal of youth and adolescence*. *Journal of youth and adolescence* , 43 (6)897-918.
- Adomenic, J. G. (2012). The effect of self-determination, identification with school, and school climate on middle school students' aspirations for future education. (Doctoral Dissertation).
- Lester, L., Cross, D. (2015). The relationship between school connectedness and mental health during the transition to secondary school: A Path Analysis. *Journal of Guidance and Counseling*, 1-15.
- Thapa, A., Cohen, J., Guffey, S., and Higgins- D' Alessandro, A. (2013). A review of school climate research. *Rev. Educ. Res.* 83, 357-385.
- Radel, R., Sarrazin, P., Legrain, P., Wild, T. C. (2010). Social contagion of motivation between teacher and student: Analysing underlying processes. *Journal of Educational Psychology*, 102(3), 577-587.
- Convington, M.V., & Muller, K.J.(2012). Intrinsic versus extrinsic motivation: An approach/Avoidance reformulation. *Educational Psychology Review*, 13, 157-176.
- Kolodziej, S. (2010). The role of achievement motivation in educational aspirations and performance . Kozminski University, Poland: General and Professional Education.
- Turan, Z.(2015). The evaluation of flipped classroom method and examination of its effects on academic achievement, cognitive load and motivation (Unpublished Doctoral dissertation). Ataturk university, Erzurum.
- Shamlou, S.(2007). Mental Health. Tehran: Roshd.
- Alkis, N. (2018). The impact of Motivation and Personality on Academic Performance in Online and Blended Learning Environments. *Educational Technology & Society*, 21 (3), 35-47.
- Reddy, R., Rhodes, J(2007). The influence of teacher support on student adjustment in the middle school years: A latent growth curve study. *Development and Psychopathology*, 15(1), 119-138.
- Rostami Motamed, M.(2014). Comparing Motivation for progress, value orientayion, and mental health in telecommunication staff of shiraz. Ms.c. Thesis, Marvdasht Azad University.(persian).
- Jaberi, A. (2017). Relationship between school climate and educational opportunities with job engagement mediate by emotional intelligence and achievement motivation. Master's dissertation.
- Espelage, D. L., & Holt, M.K.(2013). Suicidal ideation and school bullying experiences after controlling for depression and delinquency. *Journal of adolescent Health*, 53(1):27-31.

- Bashlideh, K., Zakee, A., Sahraee, Z., Rajabi, N., Mohammadi askarabadi, A.(2015). The simple, Multiple, and Focal Relationship between Alexithymia and Perceived Stress with Mental health. *Personality and individual differences* 4(7):149-166.
- Deci, E.L. and Ryan, R.M.(2000). The What and Why of goal pursuits: Human needs and the self- determination of behavior. *Psychological Inquiry*, 11(4): 227-268.
- Lester, L., Cross, D. (2015) .The relationship between school connectedness and mental health during the transition to secondary school: A Path Analysis. *Journal of Guidance and Counseling*, 1-15.
- Maslow, A.H.(1943). A perfect to motivation theory, *Psychosomatic Med*, 5,85-92.
- McClelland, David C. (1965). Achievement Motivation can be Developed, *Hard Business Review*.
- Mucherah, W.(2008). Classroom climate and students' goal structures in high school biology classrooms in Kenya. *Learning environments* , 11, 681.

